لە بڵاوکراوەکانی سۆسیالیستە ئەنتەرناسیونالەکان

باسێکی کورت لە سەر ژیاننامەی رۆزا لوکسمبورگ

به بۆنەی بیرەوەری تیرۆری 90 ساڵەی ڕۆزا لۆکسمبورگ

نووسینی: تۆنی کلیف

و.لە ئینگلیزی یەوە: ئازاد ئارمان

رۆزا لۆکسمبورگ لە 5 ی مارسی 1871 دا، لە شارۆچکەیەکی بچووک بە ناوی زامۆسک لە پۆلەندا لە دایک بووە (لە 15/01/1919 لە لایەن دەوڵەتی ئەلمانیاوە تیرۆر کراوە)وەرگێر. هەر لە سەرەتای لاویەتی یەوە هەلسوراو بوو لە ناو بزووتنەوەی سۆسیالیستی دا و پەیوەندی کرد بە پارتێکی شۆڕشگێر بە ناوی **پرۆلیتاریا**، کە لە ساڵی 1882 دا دامەزرابوو، دەوروبەری 21 ساڵ بەر لە دروست بوونی پارتی سۆسیالیستی دیموکراتی روسیا (بەلشەفیک - مەنشەفیک) دەستی بە کار کردن کردبوو. **پرۆلیتاریا** لە سەرەتاوە لە بارەی پرەنسیپ و پرۆگرامەوە چەند هەنگاو لە پێش بزووتنەوەی شۆڕشگێرانەی روسیا بوو. لەو کات دا بزووتنەوەی شۆڕشگێرانە لە ڕوسیادا هێشا بەسترابووە بە کارو چالاکی تیرۆری فەردی، کە بەشێک لە ڕۆشنبیرانی قارەمان پێی هەڵدەستان. بەڵام **پرۆلیتاریا** لە ساڵی 1886دا کاری ڕێکخستن و ڕابەری هەزاران کرێکاری دەکرد لە خۆپیشاندان و مانگرتن دا. سەرەڕای ئەمەش **پرۆلیتاریا** بە کردەوە چوار لە سەرکردەکانی تووشی لە سێدارە دان و سەربڕین هاتن. وە 23 ی تریش یان تووشی زیندانی بوون، بۆ ماوەیەکی زۆریش کاری تاقەت پروکێنیان پێ دەکردن. هەروەها سزادانی زیاتر لە 200 کرێکاری تر. تەنها بازنەیەکی بچووک رزگاریان بوو لە تێکشکان. یەکێک لەم کەسانە ڕۆزا لۆکسمبورگ بوو کە لە تەمەنی 16ساڵی دا پەیوەست بوو بە ڕێکخراوی **پرۆلیتاریا**. لە ساڵی 1889دا پۆلیس فشاری زۆری هێنا بۆ ڕۆزا تاوەکو وڵات بەجێ بهێڵێت، هاوڕێیانی رۆزاش ئەوایان بیر دەکردەوەو وە بە باشتر یان دەزانی بچێتە دەرەوە سودی زیاترە، نەک لە زیندان دا

بێت. بۆیە ڕۆزا بریاری دا و سەفەری کرد بۆ سویسرا لە شاری زویرخ نیشتەجێ بوو، کە یەکێک بوو لە گرنگ ترین ئەم سەنتەرانە، بۆ کۆچبەرانی پۆڵەندی و ڕوسی. هەر لەوێوە چوو بۆ زانکۆ و وانەی زانستی سروشتی، بیرکاری، ئابووری خوێند، هەروەها لەوێ بەشداری چاڵاکانەی بوو لە ناو بزووتنەوەی کرێکاری ناوخۆیی و بزووتنەوەی ڕۆشنبیری لە ژیانی شۆڕشگێرانی کۆچکەران.

گرنگ تر لەمەش چەند ساڵێک دواتر ڕۆزا لۆکسمبورگ بوو بە ڕێبەری تیوریسیۆنی پارتی سۆسیالیستی شۆڕشگێری پۆڵەندا. هەروەها بوو بە یارمەتی دەری سەرەکی ڕۆژنامەی حیزب، Sprawa Rabotnicza کە لە پاریس چاپ دەکرا. لە ساڵی 1984 دا **پارتی پرۆلیتاریا** ناوی گۆردرا، بوو بە پارتی سۆسیالیستی دیموکراتی شانشینی پۆڵەندا؛ دواى ماوەیەکی کورت لیتوانیاشی بۆ زیاد کرا. ڕۆزا هەر بە ڕابەری تیوریسیونی پارتی (the SDKPL)مایەوە تاوەکو کۆتایی ژیانی.

ڕۆزا لە ئۆگێستی ساڵی 1893دا نوێنەری حیزب بوو لە کۆنگرەی ئەنتەرناسیونالی سۆسیالیست. لێرەدا ژنێک دەبینی لە تەمەنی 22 ساڵی دا، دەچێتە ناو پێشبرکێ یەک لە گەڵ ناسراوترین کەسانی ناو پارتێکی تری پۆڵەندا، بە ناوی پارتی سۆسیالستی پۆڵەندا. کە بیروباوری سەرەکی یان سەربەخۆیی پۆڵەندا بوو، هەرەوها ڕابەرانی کۆنی سۆسیالیزمی نێونەتەوەیی ڕێزیان دەگرد لە ئەزموونەکانی پۆلەندە و هەرووەها پشتیوانی کردن لە بزووتنەوەی نیشتمانی پۆڵەندا رابردوویەکی قایم و نەریتێکی درێژی لە پشت بوو: هەرووەها مارکس ئەنگلسیش گرنگی یان پێ داوە و تەرکیزی سیاسی یان کردۆتە سەر ئەم مەسەلەیە. سەرەرای ئەمانەش ڕۆزا لۆکسمبورگ چاونەترسانە هێرشی دەکردە سەر پارتی سۆسیالیستی پۆلەندا، تاوانبار کردنی ڕەوتی نیشتمانی بە ڕۆشنی و بە شێوەیەکی سروشتی، بەرەنگاربوونەوەی گۆرینی کرێکاران لە ڕێگای خەباتی چینایەتی: هەرووەها بەرەو روو وەستانەوە و وەرگرتنی هەڵوێستێکی جیاواز لە دەسەڵاتی کۆن پێچەوانەی دروشمی سەربەخۆیی پۆلەند.

ڕۆزا ڕووناکبیری یەکەی بە شێوەیەکی بازددان و تیز گەشەی کرد و هیچ کەس نەی توانی بەربەستی بکات لە پەیوەست بوونی بۆ چوونە ناو سەنتەری بزووتنەوەی کرێکارانی جهیان. لە ساڵی 1898دا لە ئەلمانیا توانی ڕێبازو ڕەوتی خۆی پێکبهێنێت.

ڕۆزا بە شێوازێکی کۆڵنەدەرانە دەستی بە نووسین کرد، و دواى ماوەیەک بوو بە یەکێک لە یارمەتیدەری سەرەکی لە گرنگترین گۆڤاری تیوری مارکسیستی کە ئەو کاتەدا، (Neue Zeit). ئەو هەمیشە سەربەخۆ بوو لە بڕیار و ڕەخنەکانی دا، هەتا لە بەرامبەر مەزنی و پایەبەرزی کەسێکی وەکو کارل کاوتسکی سەرنووسەر، کە بە باوکی مارکسیزم دەژمێردرا.

هەر وەکو ئەو (کارل کاوتسکی) دەڵێت رۆزا بۆ یەک جاریش بیروباوەری خۆی نەدەگۆری بە بێ لێکۆلینەوە و پێ سەلماندن.

ڕۆزا لۆکسمبورگ چووە ناو دڵ و دەرونی بزووتنەوەی کرێکاران لە ئەلمانیا. هەروەها یارمەتیدەری بەردەوام بوو لە چەندین ڕۆژنامەی سۆسیالیستی – لە هەندێ کات دا سەرنووسەر بوو- لە گەل ئەوەشدا دەست نیشانی چەندین کۆبوونەوەی جەماوەری دەکرد و قسەکەری بەردەوام بوو لە سەر تەواوی ئەم باسانەی بزووتنەوەکە پێویستی پێی بوو. سەراپای، قسەکان و ووتارەکانی کاری داهێنەرانەی ڕەسەن بوون، کارەکانی ئەو دوور بوو لە سۆز. ئەو بەردەوام کراوە بوو لە گەل خوێنەرانی ، ئاسۆی بیرکردنەوەی مەزنترو بەرفراوان تر ببوو لە رابردوو.

لەو کاتەدا بزووتنەوەکە لە ئەلمانیا دابەش ببوو بۆ سەر دوو ڕەوتی سەرەکی، یەکیان ڕیفۆرمیست و ئەوی تریان شۆڕشگێر، لە گەل زیاتر بوونی هێزی پیشوو. ئەلمانیا خۆش حال بوو بە گەشەی بەردەوام لەو کاتەی لە ئەزمە بوو لە ساڵی 1873دا کرێکاران پێوانەی ژیانیان سەرکەوت بە بەردەوامی و بێ وەستان، ئەگەر بە شێنەیش بێت: یەکێتی یە کرێکاری یەکان و کۆمەڵە هەرەوەزی یەکان بەهێز تر گەشەیان دەکرد.

دژایەتی کردنی ئەم دواکەوتوویی یە، و بیروکراتی یەتی ئەم بزووتنەوانە، بە یەکەوە لە گەل زیاد بوونی نوینەرانی پەرلەمانتاری پارتی سۆسیالیستی دیموکراتی، دوورکەوتنەوە لە شۆڕش و ئازایەتی یەکەیان دا بەو کەسانەی کە هەر ئێستا بەیانیان کردووە و جارێان بۆ ئەوە داوە بەرە بەرە برۆن بەرەو ڕیفۆرمیزم وەکو بیرورایی بنچینەیی. قسەکەری سەرەکی ئەم ڕەوتە ئیدوارد برنشتاین بوو، وەکو شاگردێکی ئەنگلس لە نێوان ساڵانی 1896-1898دا زنجیرەیەک وتاری نووسی لە ڕۆژنامەی Die Neue Zeit لە سەر کێشەی سۆسیالیزم، زیاتر و زیاتر بە ئاشکرا هێرشی دەکردە سەر بیروباوەری مارکسیزم. قسەو باسی تیژو بەرفراوان دەستی پێکرد. رۆزا لۆکسمبورگ تازە هاتبووە ناو بزووتنەوەی کرێکارانی ئەلمانیا، یەکسەر هاتە وەڵام لە بەرگریکردن لە مارکسیزم. بە شێوەیەکی بلیمەتانە و زۆر جوان. ئەو لە نامیکەکەی دا هێرشی کردە سەر بڵاوبوونەوەی سەرەتانی ڕیفۆرمیزم بە ناوی (ڕیفۆرمی کۆمەڵایەتی یاخود شۆڕشی کۆمەڵایەتی).

هەر زوو دوای ئەوە، سۆسیالیستی فەرەنسی میلیرەند (Millerand) چووە ناو هاوپەیمانی لە گەل پارتی سەرمایەداری. ڕۆزا لۆکسمبورگ بە دوای ئەم ئەزموونە چوو و لە نزیکەوە لێکۆلنیەوەی لە سەر کرد و لە چەند زنجیرە وتارێکی گرنگ دا کە پەیوەندی هەبوو بەم کێشەیە بە گشتی لە پەیوەند بە بزووتنەوەی کرێکارانی فەرەنسا و مەسەلەی هاوپەیمانێتی لە گەل حکومەت. دوای شکستی ماکدۆنالد لە بەریتانیا، لە کۆماری ویمەری ئەلمانیا، هەروەها بەرەی گەلی لە فەرەنسا لە ساڵی 1930دا. دوای

له بڵاوكراوەكانی سۆسیالیستە ئەنتەرناسیونالەكان

جەنگی جهیانی دووەم و حكومەتی هاوپەیمانەكان لە هەمان ولاتدا، ئەوە ڕۆشنە ئەم ئەنجامگیری و دەرسانەی ڕۆزا لۆكسمبورگ بە دەستی هێنا تەنیا گرنگ یەكی مێژووی نەبوو بەتەنها.

لە ساڵی 1903-1904دا ڕۆزا لۆكسمبورگ كەوتە دیالۆگ لە گەل لینین، لە گەل ئەو كەسانە كە جیاوازی یان هەبوو لە سەر مەسەلەی نەتەوایەتی و دروست بوونی پەیكەرەی حیزب، هەروەها لە سەر پەیوەندی نێوان حیزب و چالاكی جەماوەری.

دوای ساڵی 1904 "پاراستنی قەیسەر" بریاری سێ مانگ زیندانی بۆ برایەوە، بەڵام یەک مانگ لە زیندان مایەوە.

لە ساڵی 1905دا، لە گەل بەرپابوونی شۆڕشی یەكەمی ڕوسیا، ڕۆزا زنجیرەیەک وتارو نامیلكەی نووسی لە سەر پارتی پۆلەندا، گەشەی دا بە بیری شۆڕشی بەردەوام، هەر وەكو دیارە ئەم باسە سەربەخۆ گەشەی پێدرا لە لایەن ترۆتسكی و پارڤس بەڵام چەند ماركسیستی ترش باوەریان پێ بوو لەو كاتەدا. لە گەل ئەوەشدا بەلشەفیک و مەنشەفیک هەر دوو لایەن، سەرەرای جیاوازی قولی نێوانیان، بروایان وابوو كە شۆڕشی ئەو كاتەی ڕوسیا لە قۆناغی شۆڕشی دیموكراتی یە. ڕۆزا قسەو باسی ئەوەی دەكرد گەشەی دونیا قۆناغی دیموكرسی بۆرژوازی تێپەراندووە و لە كۆتایی دا یان دەسەڵاتی كرێكارانە یاخود شكستێكی تەواوە. درووشمی ئەو ئەوە بوو " دیكتاتۆری یەتی شۆڕشگێرانەی پرۆلیتاریا لە گەل جوتیاران".

لە گەل ئەوەشدا تەنها ئەندێشە و نووسین و قسەكردن لە سەر شۆڕش بەس نەبوو بۆ ڕۆزا لۆكسمبورگ. دوروشمی ژیانی ئەو ئەوەبوو، " لە سەرەتاوە كردار". سەرەرای ئەوەش لەو كاتەدا وەزعی تەندورۆستی باش نەبوو، لە نزیكترین فرسەت لە دیسێمبەری 1905دا رایكرد بۆ پۆلەندای ڕوسیا. لەو كاتەی شۆڕش لە لووتكەی خۆی دا بوو، جەماوەریش هێشتا لە چالاكی دا بوون، بەڵام ڕارابوون و لە كاتێكدا كۆنەپەرستیش لە بەرەوپێشچوون دا بوو. تەواوی كۆبونەوەكان قەدەغەكران، بەڵام كرێكاران هێشا لە سەنگەری خۆیانەوە كۆبوونەوەكانیان ئەنجام دەدا، لە كارگەكان كرێكاران ڕۆژنامەكانیان لێ قەدەغەكرا، بەڵام ڕۆژنامەی پارتی ڕۆزا لۆكسمبورگ ڕۆژانە دەردەچوو، ئەگەر چی بە نهێنیش چاپ دەكرا. لە 4ی مارسی 1906دا ڕۆزا دەستگیر كرا بۆ ماوەی چوار مانگ. یەكەم جار زیندان و ئینجا لە قەڵایەک و دواتریش ئازاد كرا. لە سەر ئەساسی تەندورستی و نەخۆشی و هاوڵاتی ئەلمانی بوو، لەم وڵاتە سنووورداش یان كرد.

شۆڕشی ڕوسیا لە ساڵی 1905, گۆشت و خوێنی دا بە ئەندێشەی ڕۆزا لۆكسمبورگ تێگەیشت چەند ساڵێک زووتر: ئەم خۆپیشاندانە جەماوەری یە- سیاسی- ئابووری یە- پێكهینانی توخمێكی بنچینەیی

له بڵاوکراوەکانی سۆسیالیستە ئەنتەرناسیونالەکان

کرێکارانی شۆڕشگێره له خه‌باتکردن له پێناوی دەسەڵات، جیاکردنەوەی سۆسیالیستی له تەواوی شۆڕشەکانی رابردوودا. ئێستا فراوانکردنەوەی ئەندێشەی ئەوه له سەر بناغەی ئەزموونی مێژووی نوێ.

قسەکردن له سەر ئەنجامگیری کۆبوونەوەی جەماوەری، تاوانبار کردن بە "هاندان بۆ توندوتیژی" دوو مانگی تر چووە زیندان، ئەم جارەیان له ئەلمانیا.

ڕۆزا لۆکسمبورگ له ساڵی 1907 دا بەشداری کرد له کۆنگرەی ئەنتەرناسونال سۆسیالیست له شتوتگراد. ئەو بەناوی پارتی ڕوسیا و پۆلۆنیا قسەی کرد، له سەر پێشبینی یەکان و هەڵوێستی شۆڕشگێرانەی نەگۆڕ له بەرامبەر جەنگی ئیمپریالیستی.

له نێوان ساڵانی 1905-1910دا جیابوونەوەیکی بەرفراوان ڕووی دا له نێوان ڕۆزا لۆکسمبورگ و سەرکردایەتی نێوانڕەوی SPD دا، کە کاوتسکی دەم ڕاستی تیوری یان بوو. له پێش ئەوەدا له ساڵی 1907ڕۆزا لۆکسمبورگ مەترسی دەربڕی له سەر سەرکردایەتی پارت، جیاواز لەوەی بانگیان هەڵدەدا بۆ مارکسیزم، هەروەها گەرانەوەیان بەرامبەر به هەلومەرجێک که پێویستی بە بڕیاردانێکی چارەنووس ساز هەبوو. هاتنی ڕووداوی ساڵی 1910، بە تەواوی پەیوەندی نێوان ڕۆزا لۆکسمبورگ و کارل کاوتسکی تێکچوو له سەر مەسەلەی شێوازی ڕێگای بە دەسەڵات گەیشتنی کرێکاران. له ئێستادا SPD جیابوونەوە و بوون بە سێ ڕەوت و باڵی جیاواز: ڕیفۆرمیستەکان کە نوێنەرایەتی باڵی سیاسەتی ئیمپریالیستی یان دەکرد: ئەوانەی بەخۆیان دەڵێن نێوانڕەوی مارکسیستی، بە سەرکردایەتی کاوتسکی (کە ڕۆزا لۆکسمبورگ نازناوی ناون "سەرکردەی زەلکاو"ی لێنابوو) بە قسە هێشتا خۆیان پێ رادیکالە ، بەڵام دەردەکەوێ زیاتر و زیاتر بەرەو ڕێبازی پەرلەمانتاری خەبات دەکەن: باڵی شۆڕشگێر کە ڕۆزا لۆکسمبورگ بزوێنەری سەرەکی بوو.

له ساڵی 1913دا ڕۆزا لۆکسمبورگ یەکێک له گرنگترین پەرتووکە تیوری یەکەی خۆی بە چاپ گەیاند، کەڵەکەبوونی سەرمایە: بەشداری کردن له لێکۆڵینەوەی ئابووری ئیمپریالیستی. کە بە بێ شک و گومان، یەکیکە له گرنگترین بەشداری یەکانی بنچینەیی لە قوتابخانەی ئابووری مارکسیستی له سەردەمانی سەرمایەوە. کە پرە له مەعریفە، زیرەکترین شێوازە، تیژترین لێکدانەوەیەی ڕۆشنبیری سەربەخۆیە، ئەم پەرتووکە، کە میهرینگ نووسەری ژیاننامەی مارکس دەڵێ نزیکترین پەرتووکە لە سەرمایە له چاو هەموو بەرهەمە مارکسیستەکانی تر. کێشەی سەرەکی له لێکۆڵینەوەکەی زۆر گرنگە له بۆ تیوری و سیاسی: بە تایبەتی چ شتێک کاریگەری فراوانکردنی سەرمایەداری تازە دەکات لە ناوچە دواکەوتووەکان له سەر جیاوازی یە ناوخۆییەکان و شێواندنی سەرمایەداری و جێگیر بوونی ئەم سیستەمە.

له بڵاوکراوەکانی سۆسیالیستە ئەنتەرناسیونالەکان

له 20ی فێبریوەری 1914، ڕۆزا لۆکسمبورگ دەستگیر کرا له سەر ئەوەی هانی سەربازانی داوە ڕاکەن. له سەر ئەساسی دانە پالی ئەم توهمەیە قسەی کردو ئەم تۆمەتانەی ڕەتکردەوە "ئەگەر ئەوان چاوەروانی ئەوەیان له ئێمەیە براکانی خۆمان بکوژین فەرەنسی یەکان یاخود بیانی یەکانی تر، ئەوسا پێیان دەڵێین، "نەخێر له ژێر هیچ قەیدو شەرتێکدا." ئەم کارە ناکەین. له دادگادا ئەو هەڵگەراوە له نوێنەرێکی گومانلێکراوەوە بۆ نوێنەری گشتی، دواتر قسەکانی ئەو بڵاوکرایەوە له ژێر سەردێری ملیتاریزم، جەنگ و چینی کرێکار، کە یەکێک بوو لەم وروژانە سۆسیالستە شۆڕشگێرانەی سەرزەنشتکردنی ئیمپریالیزم. دادگا بڕیاری ساڵێک زیندانی دا بە سەریدا، بەڵام زیندانی کردنەکەی یەکسەر جێبەجێ نەکرا. ئەو کاتەی ژووری دادگای بەجێ هێشت، یەکسەرەو ڕاستەوخۆ چوو بۆ کۆبوونەوەی جەماوەری دووبارە دەستی کردوە بە پروپاگەندە شۆڕشگێری یەکانی له دژی جەنگ.

ئەم کاتەی جەنگی جیهانی یەکەم دەستی پێکرد، بە کردەوە تەواوی سەرکردەکانی پارتی سۆسیالیست وەرچەرخان بەرەو ڕێبازی نیشتیمانی. له 3 ی ئۆگێستی ساڵی 1914 دا گروپی پەرلەمانی سەر بە پارتی سۆسیال- دیموکراتی ئەڵمانیا کۆبوونەوەو بڕیاری یان دا دەنگ بدەت بە جەنگ بڕوابوون بە حکومەتی قەیسەر. له 111 نوێنەر تەنها 15نوێنەر یان دەنگیان له دژیان دا. هەروەها دواتر داواکاری ئەوان ڕەتکرایەوە، ئەوان پێشنیازی دیسپلینی پارتی یان کرد. له 4ی ئۆگێستەوە تەواوی گروپی سۆسیال – دیموکرات بە یەک دەنگ دەنگی یان دا بە پاڵپشتی کردنی لایەنگرەکانیان. دوای چەند مانگی تر، له 2ی دیسێمبەرەوە کارل لیبخێنت گاڵتەی کرد بەم دیسپلینە حیزبی یە کە دەنگی دا بەم بێ ویژدانی یە. ئەو تاقە کەس بوو دەنگی دا له دژی جەنگ و لایەنگرانیان.

ئەم بڕیارە دڵڕەقانەی سەرکردایەتی حیزب دەری کرد گورزێکی توند بوو درا له ڕۆزا لۆکسمبورگ، له گەڵ ئەوەشدا دوور نەکەوتەوە و وورەی بەرنەدا. له هەمان ڕۆژدا، له 4 ی ئۆگێست سۆسیال دیموکراتەکان چوونە ژێر ئاڵای حکومەتی قەیسەری، گروپێکی بچووک له سۆسیالیستەکان کۆبوونەوە له باڵەخانەکەی و بڕیاریان دا بجەنگێن له دژی شەڕ. ئەم گروپە ڕێکخرابوون له لایەن ڕۆزا لۆکسمبورگ و کارل لبخێنت، فرانز میهرینگ و کلارا زیکتین، له کۆتایی دا بوون بە یەکێتی سپارتاکیستەکان. ڕۆزا لۆکسمبورگ نزیکەی چوار ساڵ زۆربەی کات له زیندانەوە درێژەی دا بە ڕابەرایەتی کاری هاندان و ڕێکخستنی شۆڕشگێران، و درێژەدان بە ڕێبازی ئاڵای بەرزی سۆسیالیزمی نێونەتەوەیی .

هەڵگیرسانی جەنگ بووە هۆی دابرانی ڕۆزا لۆکسمبورگ له بزووتنەوەی کرێکارانی پۆلەندا، بەڵام پێویستە ئەوە قەبوول بکەین کە سەرمایەکی مەزن بوو بۆ پارتە پۆلەندی یەکەی و لایەنگیری بەردەوام بوو له دەربڕینی ئەندێشەی سۆسیالیزمی ئەنتەرناسیونالی.

له بڵاوکراوەکانی سۆسیالیستە ئەنتەرناسیونالەکان

شۆڕشی ڕوسیای فێبریوەری ساڵی 1917 ڕاست و دروستی پێشبینیەکانی ڕۆزا لۆکسمبورگی هێنایەدی سەبارەت بە سیاسەتی شۆڕشگێری بەرهەڵستکاری دژی جەنگ و خەبات لە پێناوی سەرنگوون کردنی دەوڵەتە ئیمپریالیستەکان. ڕۆزا لە زیندانەوە چاودێری ڕووداوەکانی دەکرد، و لە نزیکەوە خەریکی لێکۆڵینەوە بوو لە سەر ئەزموونەکان بۆ دوارۆژ. ئەو بە دلنیایی وە باوەری وابوو سەرکەوتنی فێبریوەری کۆتایی خەبات نی یە، بەڵکو سەرەتایە، تەنها دەسەڵاتی کرێکاران دەتوانێ ئاشتی مسۆگەر بکات. ڕۆزا لە زیندانەوە پەیام لە دوای پەیامی بلاوەکردەوە بۆ کرێکاران و سەربازانی ئەلمانیا لاسایی براکانتان بکەنەوە لە ڕوسیا، وە بەم شێوەیە سەرمایەداران و مشوخۆران سەرنگوون کەن، لەکاتێک دا شۆڕشی ڕوسیا بپارێزن، لە هەمان کات دا ڕێگەنەدەن لە خوێن ڕشتنی خۆتان تا مردن لە ژێر دەسەلاتی بەربەریزمی سەرمایەداری.

ئەم کاتەی شۆڕشی ئۆکتۆبەر بەرپابوو، ڕۆزا لۆکسمبورگ بە گەرمی پێشوازی لێ کرد، و پەسندی کرد لە بەرزترین قۆناغیدا. لە هەمان کاتدا ئەو باوەری بەوە نەبوو هەموو شتێک قەبوول بکات بە بی رەخنە لێگرتن، هەموو ئەو کارە خزمەت گوزاری یانەی بەلشەفیەکان دەیان کرد بۆ بزووتنەوەی کرێکاری. ئەو بە ڕۆشنی پێشبینی ئەوەی دەکرد ئەگەر شۆڕشی روسیا خۆی رزگار نەکات لەو شێویندراوانەی بوی پێش هاتووە، کە ئیفلیجی کردووە لە گەشەکردن. کە هێشتا زووە بۆ گەشەسەندن لە یەکێتی سۆڤیەت، هەروەها ئەو دەست نیشانی خالە شێویندراوەکانی کرد، بە تایبەتی لە سەر مەسەلەی دیموکراسی.

لە 8 ی نۆڤێمبەری ساڵی 1918دا شۆڕشی ئەلمانیا ڕۆزا لۆکسمبورگی لە زیندان ئازاد کرد. ڕۆزا بە هەموو هێز و تواناو پەرۆشی یەوە بەشداری لە شۆڕش کرد. بەڵام بە داخەوە هێزە کۆنەپەرستەکان بە هێز بوون، باڵی ڕاستی سەرکردەکانی سۆسیال دیموکرات و جەنەرالەکانی سوپای کۆنی قەیسەر یەکیان گرت بۆ سەرکوتکردنی چینی کرێکارانی شۆڕشگێر. هەزاران کرێکار کوژران: لە 15ی جەنیوەری 1919دا کارل لیبخینت کوژرا: لە هەمان ڕۆژدا سەربازێک بە قۆنداخی چەکەکەی کێشای بە کەللە سەری ڕۆزا لۆکسمبورگ.

بە گیان لە دەست دانی ڕۆزا لۆکسمبورگ بزووتنەوەی کرێکاران لە جیهان بە ناوبانگ ترین ڕابەری خۆی لە دەست دا. کە ووردبین ترین بیرمەند بوو دوای مارکس ئەنگلس . وەکو میهرینگ دەڵێت، شتێکی تر نی یە، لە ژیانی ئەودا، لە مردن زیاتر، ڕۆزا هەموو شتێکی بەخشی لە پێناوی ڕزگاری مرۆڤایەتی دا.

لە بڵاوکراوەکانی سۆسیالیستە ئەنتەرناسیونالەکان

سەرنجێکی کورت لە لایەن وەرگێڕەوە:-

- ئەم نووسراوەیە بەشێکی بچووکە لە پەرتووکێك بە ناوی ڕۆزا لۆکسەمبورگ، نووسینی: (تۆنی کلیف) لە بڵاوکراوەکانی کتێبخانەی بووك مارکس. وەرگێرانی ئەم بەشە لە ئینگلیزی یەوە: ئازاد ئارمان.